

საქართველო
ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის
მერია

2800

ქ. ლანჩხუთი კოსტავას ქ. N37

Lanchkhuti@yahoo.com

N 1154

08/04/2020

1154-09-2-202004080827

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს

თავმჯდომარეს ბატონ ბესიკ ტაბიძეს

ბატონო ბესიკ,

გიგზავნით ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის 2020–2023 წლების საშუალოვადიანი განვითარების დოკუმენტს. გთხოვთ გააცნოთ საკრებულოს დეპუტატებს და კონკრეტული შენიშვნების არსებობის შემთხვევაში მოგვაწოდოთ თქვენი მოსაზრებები.

პატივისცემით,

ალექსანდრე სარიშვილი

მუნიციპალიტეტის მერი
ხელმძღვანელობა

სამუშაო ვერსია

ლანჩხუთის
მუნიციპალიტეტის
საშუალოვადიანი
განვითარების გეგმა (2020 -
2023)

2019 წელი

სარჩევი

წინასიტყვაობა	2
1. მუნიციპალიტეტის ხედვა, მიზნები და ამოცანები	3
2. სიტუაციის ანალიზი	4
2.1 მუნიციპალიტეტის მდებარეობა, ფართობი, მოსახლეობა	4
2.2 მუნიციპალიტეტის მდებარეობა, ფართობი, მოსახლეობა	5
2.3 მუნიციპალიტეტის მდებარეობა, ფართობი, მოსახლეობა	9
2.4 მუნიციპალიტეტის მდებარეობა, ფართობი, მოსახლეობა	11
2.5 მუნიციპალიტეტის მდებარეობა, ფართობი, მოსახლეობა	12
2.6 მუნიციპალიტეტის მდებარეობა, ფართობი, მოსახლეობა	13
2.7 მუნიციპალიტეტის მდებარეობა, ფართობი, მოსახლეობა	13
3. SWOT ანალიზი	15
4. განხორციელების მექანიზმი	17
5. მონიტორინგი და შეფასება	28
6. დანართი.....	29

წინასიტყვაობა

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ხედვისა და საშუალოვადიანი პრიორიტეტების დოკუმენტი (2020 - 2023) წარმოადგენს მუნიციპალიტეტის სოციალური და ეკონომიკური განვითარების მიზნით მტკიცებულებებზე დაფუძნებულ და დაინტერესებული მხარეების თანამონაწილეობით შემუშავებულ დოკუმენტს, რაც გამოიხატება არსებული საჭიროებების შესწავლაში, პრიორიტეტების განსაზღვრაში და მათ მისაღწევად საჭირო ღონისძიებების შემუშავებასა და განხორციელებაში.

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის საშუალოვადიანი განვითარების დოკუმენტი წარმოადგენს საშუალოვადიან სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ძირითად გეგმას, რომელიც ასახავს ადგილობრივ მთავარ პრიორიტეტებს, მიზნებს, ამოცანებს და მათი მიღწევის კონკრეტულ მექანიზმებს.

საშუალოვადიანი განვითარების დოკუმენტის შემუშავების პროცესი ითვალისწინებდა მაღალ სამოქალაქო აქტივობას და ინტერესთა ყველა ჯგუფის შეხედულების გაანალიზებას. სწორედ, თანამონაწილეობით პრინციპს ეფუძნება დოკუმენტის შემუშავების პროცესი და წარმოადგენს კომპლექსურ მიდგომას გააერთიანოს სხვადასხვა მხარეების ინტერესები, მოსაზრებები, პრიორიტეტები და პრობლემების გადაჭრის ხედვა, განვითარებისა და პროგრესის საზიარო მიზნის მისაღწევად.

დოკუმენტის შემუშავების პროცესის ინიციატორი იყო მუნიციპალიტეტის მერი, რომელმაც ჩამოაყალიბა დოკუმენტის შემუშავებაზე პასუხისმგებელი დაგეგმვის სამუშაო ჯგუფი. დაგეგმვის სამუშაო ჯგუფმა იხელმძღვანელა პროექტის ფარგლებში შექმნილი „მუნიციპალიტეტის საშუალოვადიანი განვითარების დოკუმენტის შედგენის პრაქტიკული სახელმძღვანელო“ მეთოდოლოგიით და უზრუნველყო დაგეგმვის პროცესში სამოქალაქო და კერძო სექტორის მაღალი ჩართულობა, ქალებისა და ახალგაზრდების აქტიური მონაწილეობით. სამუშაო ჯგუფის შემადგენლობის განსაზღვრისას გათვალისწინებულ იქნას მრავალფეროვანი აუდიტორიის მონაწილეობა და ჩართულობა დაგეგმვის პროცესში.

1. მუნიციპალიტეტის ხედვა, მიზნები და ამოცანები

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ხედვა: ლანჩხუთის განვითარება ევროპული სტილის, ცხოვრებისათვის უსაფრთხო და საინტერესო ქართული ტრადიციების მუნიციპალიტეტად. სადაც მოწერილებულია საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურა, მაღალ დონეზე განვითარებული აგრარული სექტორი და აწარმოებს ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქციას. გლეხებისა და ფერმერების მომსახურება ხდება აგროტექნიკური სერვისის მეშვეობით, განვითარებულია ტურიზმი, მაქსიმალურადაა გამოყენებული ბუნებრივი რესურსები მდგრადი სოციალურ ეკონომიკური განვითარებისათვის.

მუნიციპალიტეტის ხელისუფლების ხელისუფლებას დასახული აქვს განვითარების შემდეგი მიზნები და ამოცანები:

მიზანი 1.	ეკონომიკის წამყვანი დარგების განვითარების ხელშეწყობა ბიზნესისა და მოსახლეობის მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით
ამოცანა 1.1.	აგროწარმოების განვითარების ხელშეწყობა და ადგილობრივი პროდუქციის პოპულარიზაცია
ამოცანა 1.2.	ტურისტული მიმზიდველობის გაუმჯობესება, მათ შორის მუნიციპალიტეტის მთაგორიან სოფლებში ტურისტული სერვისების განვითარების ხელშეწყობა
ამოცანა 1.3	გადამამუშავებელი საწარმოების შექმნის ხელშეწყობა
მიზანი 2.	მიმზიდველი საინვესტიციო გარემოს შექმნა და ბიზნეს საქმიანობის წახალისება
ამოცანა 2.1	მცირე და საშუალო საწარმოების მხარდაჭერა
ამოცანა 2.2	მიწის რესურსისა და მუნიციპალური ქონების ეფექტიანად გამოყენების ხელშეწყობა
ამოცანა 2.3	ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება
ამოცანა 2.4	ინვესტიციების მოზიდვა მუნიციპალიტეტში
მიზანი 3.	მოსახლეობის შესაძლებლობების გაძლიერება და განათლებაზე ხელმისაწვდომობის ზრდა
ამოცანა 3.1	მოსახლეობის ცოდნის დონის სისტემატური ამაღლება
ამოცანა 3.2	სოციალური ინფრასტრუქტურის განვითარება
ამოცანა 3.3	შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირთათვის უზრუნველყოფილია სოციალური ინტეგრაციის შესაძლებლობები.

დოკუმენტით გათვალისწინებული მიზნებისა და ამოცანების მისაღწევად აქტივობების დაგეგმვისას გათვალისწინებული იქნება გენდერული ასპექტები და ხელი შეეწყობა გენდერული თანასწორობის დამყარებას. წარმოდგენილი მიზნები და ამოცანები

ემსახურება გაეროს მდგრადი განვითარების მიზნების მიღწევას და აერთიანებს ადგილობრივ დონეზე სიღარიბის დაძლევისთვის კონკრეტულ ქმედებებს.

2. სიტუაციის ანალიზი

2.1 ძირითადი სოციალურ ეკონომიკური მონაცემების მიმოხილვა

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტი მდებარეობს დასავლეთ საქართველოში, გურიის მხარეში. ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ფართობი შეადგენს 53,300 ჰა-ს. აქედან სასოფლო - სამეურნეო სავარგულებს უკავია 23,369 ჰექტარი. კოლხეთის ეროვნული პარკის 15,000 ჰა ლანჩხუთის ადმინისტრაციული ერთეულის შემადგენლობაშია.

მუნიციპალიტეტი იყოფა 16 ადმინისტრაციულ ერთეულად რომელიც აერთიანებს 55 სოფლის ტიპის დასახლებას. ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა 2019 წლის 1 იანვრის სტატისტიკით შეადგენს 30,5 ათას კაცს, რაც მთლიანად რეგიონის მოსახლეობის 28%-ია. მათგან ქალაქად მცხოვრებთა რაოდენობა, მუნიციპალიტეტის ფარგლებში, 21%-ია, ხოლო 79 %, ნაწილდება სასოფლო დასახლებებზე.

მოსახლეობის რიცხოვნობა ბოლო 5 წლის მანძილზე (2015-2019წწ.) შემცირდა 3%-ით. კლების ტენდენციით ხასიათდება მოსახლეობის სიმჭიდროვეც ერთ კვ.კმ-ზე ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში (-3%) და 2019 წლის 1 იანვრის მონაცემებით შეადგინა 57,2კაც/კვ.კმ-ზე.

სოციალური პაკეტის მიმღებთა რაოდენობა 2015 წლიდან 2018 წლის ბოლომდე გაიზარდა 6%-ით და მიაღწია 2 090კაცს. რაც შეეხება პენსიის მიმღებთა რაოდენობას მოცემული დროის მონაკვეთში გაიზარდა 2%-ით (7 155 კაცი).

2014 წლის მოსახლეობის საყოველთაო აღწერის შედეგებით ეკონომიკურად აქტიური მოსახლეობის წილი 15+ ასაკის მოსახლეობაში არის 75%. 2018 წლის მონაცემებით მუნიციპალიტეტში ბიზნეს სუბიექტების წილი რეგიონულ მაჩვენებელთან მიმართებაში 24%-ია და 3%-იანი კლებით ხასიათდება (2015- 2018წწ.). სექტორულ კრილში თუ განვიხილავთ, მუნიციპალიტეტში ყველაზე დიდი მოცულობა უკავია საბითუმო და საცალო ვაჭრობას, თუმცა 2015 წლიდან 2018 წლამდე 14%-იანი კლება შეინიშნება. 70%-იანი ზრდით ხასიათდება პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები და მუნიციპალიტეტზე მთლიანი რეგიონის მაჩვენებლის 23% მოდის.

2.2 მუნიციპალიტეტის ეკონომიკა

მუნიციპალიტეტის ეკონომიკაში უმნიშვნელოვანესია ბაქო-სუფსის ნავთობსადენი და სუფსის ტერმინალი.

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში ძირითადად განვითარებულია სოფლის მეურნეობა, ვაჭრობა, შედარებით ნაკლებად ტურიზმი და მომსახურების სფერო.

სტრატეგიული მნიშვნელობის ობიექტების არსებობა ძალიან მნიშვნელოვანია მუნიციპალიტეტისათვის ეკონომიკური განვითარებისათვის, როგორც დასაქმების, აგრეთვე უსაფრთხოებისა და ცნობადობის კუთხით. ასეთი მნიშვნელობის ობიექტების არსებობა მეტი სტაბილურობასა და უსაფრთხოებაზე მიუთითებს რაც საკმაოდ მნიშვნელოვანია ახალი მსხვილი ინვესტიციების მოსაზიდად.

მსგავსი პროექტები ხელს უწყობს ინფრასტრუქტურის მოწესრიგებასა და გაფართოებას, რასაც კომპლექსურად უკვე მივყავართ მუნიციპალიტეტის როლის გაზრდისა და მისი მნიშვნელობის წამოწევისაკენ.

სოფლის მეურნეობა. ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კლიმატურ გეოგრაფიული მდგომარეობა ხელსაყრელია სოფლის მეურნეობის როგორც პირველადი წარმოების ასევე გადამამუშავებელი მეურნეობის განვითარებისათვის. ბათუმი-თბილისის მაგისტრალის მდებარეობა მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე საშუალებას იძლევა მუნიციპალიტეტი გურიის მთელი რეგიონის მასშტაბით გახდეს აგრარული პროდუქციის ერთ ერთი მთავარი რეალიზატორი.

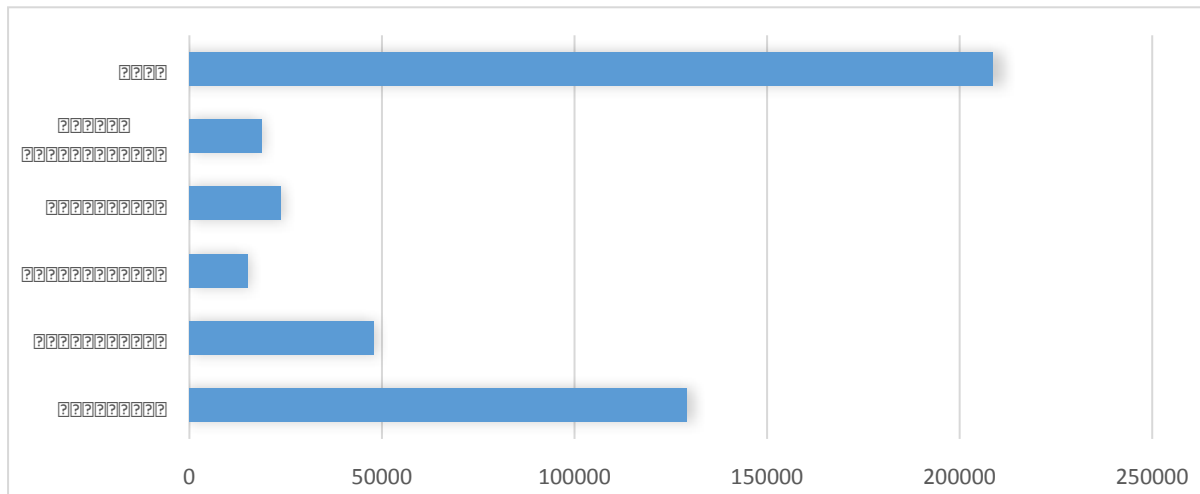
სოფლის მეურნეობა მუნიციპალიტეტში საკმაოდ მრავალფეროვანია, გავრცელებული დარგებია მეხილეობა (კენკროვან-კურკოვანი, სუბტროპიკული), მეთხილეობა, მევენახეობა, მეჩაიეობა-მეციტრუსეობა, მეცხოველეობა, მეფუტკრეობა, მეფრინველეობა, მემინდვრეობა და სხვა.

მუნიციპალიტეტის მიწის საერთო ფართობი შეადგენს - 49,856 ჰა. მუნიციპალიტეტის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის მთლიანი ფართობია - 22,268 ჰა. მიწის განაწილება კატეგორიის მიხედვით შემდეგნაირია: სახნავი-12400ჰა, მრავალწლიანი -5830 ჰა, საძოვარი - 3614 ჰა, სათიბი - 424 ჰა. გამოუყენებელი სასოფლო-სამეურნეო მიწის ფართობი შედგენს -12,500 ჰა. სახელმწიფო საკუთრებაშია სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების - 8,508 ჰა და არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის - 18,067 ჰა. კერძო საკუთრებაში მოქცეულია სასოფლო-სამეურნეო მიწის 15,560 ჰა.

ფართობების კუთხით ძირითადი ნაწილი მოდის თხილისა და სიმინდის კულტურებზე, ისინი გაშენებულია შესაბამისად 2,400 და 1,780 ჰა-ზე. ასევე საგულისხმოა ჩაისა და მანდარინის კულტურების მოყვანა მუნიციპალიტეტში (იხ. დანართი მნიშვნელოვანი კულტურების ფართობები, წარმოებისა და მოსავლიანობის ცხრილი).

სოფლის მეურნეობის პროექტების მართვის სააგენტოს მხრიდან სხვადასხვა საგრანტო კონკურსებში გაცემული დაფინანსების ყველაზე მაღალი წილი მოდის ჟოლოს მოყვანასა და მებაღეობის მიმართულებებზე, ასევე მეფუტკრეობის დარგზე.

დიაგრამა. სოფლის მეურნეობის დარგებში დაფინანსებული პროექტების რაოდენობა (დანერგე მომავალი, შეღავათიანი აგროკრედიტი), 2013 – 2018 წლები.

არასასოფლო სამეურნეო საქმიანობა

მუნიციპალიტეტში არსებული რესურსი საშუალებას იძლევა ტურიზმის განვითარება ერთ-ერთ პრიორიტეტად და ეკონომიკის მნიშვნელოვან დარგად გამოაცხადოს.

ლანჩუთის მუნიციპალიტეტში 2019 წლის ვიზიტორთა სავარაუდო რაოდენობამ შეადგინა 4,252 ადამიანი, რაც 2017 წელთან შედარებით თითქმის 50%-იანი ზრდა არის. დინამიკიდან გამომდინარე ვიზიტორთა რაოდენობა საგრძნობლად იმატებს აგვისტოს თვეში. მუნიციპალიტეტში არის 14 სასტუმრო და 11 საოჯახო ტიპის საოჯახო, მიმდინარეობს დამატებით 4 სასტუმროს მშენებლობა. მუნიციპალიტეტს აქვს შესაძლებლობა მიიღოს დაახლოებით 700 მდე დამსვენებელი განთავსების კუთხით, დღის განმავლობაში. მუნიციპალიტეტში არის კვების 14 ობიექტი და სუვენირების 3 მაღაზია.

ტურისტული სეზონის ხანგრძლივობა გრძელდება 5 თვის განმავლობაში ივნისის თვიდან ოქტომბრის თვის ბოლომდე.

მუნიციპალიტეტში არსებული ტაძრები, ისტორიული ადგილები, ხელოვნური გამოქვაბულები ტურიზმის განვითარების კარგ წინაპირობას იძლევა. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ძირითადი საექსკურსიო, ტურისტული და დასასვენებელი ობიექტებია: შავი ზღვის სანაპიროზე, ყვავილნარი და გრიგოლეთი, ამ უკანასკნელისთვის საჭიროა კურორტის სტატუსის მინიჭება, რომელიც გამოირჩევა ტიტანო მაგნიტური სამკურნალო ქვიშებით (მაგნიტის შემცველობა 30-35%). ასევე აღსანიშნავი ტურისტული ობიექტებია: კოლხეთის ეროვნული პარკი (პალიასტომის ტბა, იმნათის ტბა და მდინარე ფიჩორის ქვემო წელი შესართავამდე); სამება-ჯიხეთის დედათა მონასტერი; წმინდა გიორგისა და

მაცხოვრის ეკლესიები; კიბულას ჩანჩქერი და მდ. აცაურას ხეობა; ორკარის კანიონი მცირე ჩანჩქერებით. ტურისტებს შეუძლიათ არანაკლებ 5 მუზეუმის მონახულება.

ტურისტების დაყოვნება მუნიციპალიტეტის არის დაბალი გამოწვეულია ტურისტულ მომსახურებაზე დაბალი ხელმისაწვდომობით; ინფორმაციის ნაკლებობით ორგანიზებული ტურების შესახებ; გიდების, ტურისტული მარშრუტებსა და ობიექტებზე მაჩვენებლებების და ბანერების სიმცირით, გამომდინარე აქედან საქართველოს ტურისტულ რუკაზე მუნიციპალიტეტის ტურისტული მარშრუტების და ობიექტების არ ასახვით.

პირველ რიგში აუცილებელია მუნიციპალიტეტის არსებული ტურისტული ადგილების მიმართულებების მაჩვენებლების ნიშნის დადგმა ქალაქის ცენტრში, რათა ტურისტებს გაუადვილდეს გადაადგილება სასურველი მიმართულებით. ასევე საინფორმაციო დაფის განთავსება, სადაც მითითებული იქნება თუ რა ღირშესანიშნაობების დათვალიერების შესაძლებლობა არის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე.

ბოლო პერიოდში გურიაში ძალიან ბევრი რამ გაკეთდა ტურიზმის განვითარებისათვის, განსაკუთრებით „რა ყოფილა გურია“, პროექტის ფარგლებში, მაგრამ ყოველივე ეს საკმარისი არ არის, განსაკუთრებით ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტისათვის. იმისათვის რომ ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტმა თავისი მოკრძალებული წვლილი შეიტანოს საქართველოს ტურიზმის ინდუსტრიაში საჭიროა: (1) სოფელ გრიგოლეთში ყოფილი დასასვენებელი სახლის ტერიტორიაზე, მუნიციპალური პლაჟის მოწყობა, თუნდაც საბაზისო პირობებით და შემდგომში განვითარების პერსპექტივით (პლაჟის ყოველდღიური დასუფთავება, გასახდელებისა და საშხაპეების მოწყობა, დასაწყისისათვის თუნდაც ორი ტუალეტის დადგმა, ინვენტარის გაქირავება და ტურისტულ საინფორმაციო ცენტრის გახსნა). აღნიშნულ ტერიტორიაზე ზაფხულობით ტურისტული გამოფენები მოეწყობა, მდ. კაპარჭინაზე კი გასაბერი ნაგებობით ტურისტების გასეირნება და ანკესობა (თევზჭერა) არის შესაძლებელი. (2) სოფელ გრიგოლეთისათვის კურორტის სტატუსის მინიჭება. ყოველივე ეს საკმაოდ დიდ სტიმულს მისცემს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე საოჯახო ტურისტული სასტუმროების ქსელის განვითარებას. (3) კოლხეთის ეროვნულ პარკში ვიზიტორთათვის (პალიასტომის ტბის გვერდის ავლით) მდ.ფიჩორზე გასასვლელის მოწყობა და გრიგოლეთში „სერვის ცენტრის“ გახსნა, რაც კიდევ უფრო გაზრდის ვიზიტორთა რაოდენობას. (4) ჩოჩხათის თემის სოფელ მოედანში არსებული ბუნების ძეგლის, ორკარის კანიონის მისასვლელი გზის მოასფალტება, (5) სოფ.

შრომისუბნიდან სოფ. მოედნის ბოლომდე (კანიონის შესასვლელამდე) ტურისტული ინფრასტრუქტურის მოწყობა, რაც ობიექტს მეტად მიმზიდველს გახდის ვიზიტორებისათვის.

საჭიროა მდინარე სუფსისა და სუფსის ხეობის მეტი პოპულარიზაცია და გარშემო გარემოს გაუმჯობესებაზე აქცენტის გაკეთება. კანიონის გამოსასვლელიდან შეიძლება მოეწყოს ინფრასტრუქტურა ჯომარდობის სერვისისთვის, შესაძლებელია მოსახლეობის მხრიდან მოხდეს გურული კერძებისა და ღვინის დაგემოვნების ობიექტების მოწყობა. სოფ. აცანა და აცაურას ხეობა (გადმოსახედიტ) ასევე მუნიციპალიტეტის ტურისტული ნიშაა. აქცენტი უნდა გაკეთდეს სოფ. ორაგვის პოტენციალის სრულად გამოყენებაზე, რის აუცილებელ პირობას წარმოადგენს სოფლამდე მისასვლელი და სოფლის შიდა გზების მოწესრიგება. .

იმისათვის, რომ ლანჩხუთმა თავისი ღირსეული ადგილი დაიკავოს საქართველოს ტურიზმის ინდუსტრიაში, მომზადებულია პროექტი, რომელიც ითვალისწინებს სამების მთაზე (ზღვის დონიდან 523 მ), რომელიც გადაყურებს კოლხეთის დაბლობის ორ მესამედს გადმოსახედის მოწყობა. ადგილობრივი ხელისუფლება აქცენტს გააკეთებს გადმოსახედების და მიმდებარე ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე. გადმოსახედი სამების მთიდან იქნება ერთერთი ყელაზე მიმზიდველი ტურისტული ობიექტი შეიძლება გახდეს. 360 გრადუსიანი ხედვის შეუზღუდავი პანორამა უნიკალურს გახდის გადმოსახედს მთის ფერდობზე, რომელიც დაფარულია პირველყოფილი კოლხური ტყით. ამ ტერიტორიაზე მოეწყობა ბილიკები ეკო ტურიზმისათვის, ასევე გათვალისწინებულია (1) მცირე გადმოსახედის მოწყობა აცანაში ; (2) მიზანშეწონილად მიგვაჩნია ჩატარდეს ტურისტული გამოფენები ყოველ ზაფხულს გრიგოლეთში, ურეკსა და შეკვეთილში; (3) დაგეგმილია აქტიური მონაწილეობა საერთაშორისო პროექტში მწვანე ტურიზმი; და სხვა ტურიზმის განვითარების ხელის შემწყობი აქტივობების განხორციელება.

2.3 მუნიციპალიტეტის ინფრასტრუქტურა

სატრანსპორტო და კომუნალური ინფრასტრუქტურა

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში გადის საერთაშორისო მნიშვნელობის გზა საქართველოს საავტომობილო მაგისტრალი (45კმ). ბოლო სამი წლის განმავლობაში ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მოეწყო 37,7 კმ. ასფალტობეტონის და ბეტონის საფარიანი საავტომობილო გზა რომლის რეაბილიტაციისთვის დაიხარჯა 92,513,318 ლარი, მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე შიდა გზების საერთო მდგომარეობა არასახარბიელოა, დაზიანების სიმძიმე რელიეფის მიხედვით იცვლება, საშუალოვადიან პერიოდში ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე შეიძლება ითქვას უკიდურესად მნიშვნელოვანია მოხდეს 20-30 კმ გზის სრული აღდგენა რეაბილიტაცია.

მუნიციპალიტეტში არის სარკინიგზო მაგისტრალი (43კმ). მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მოწყობილია 163 ხიდი. აქედან, 52 საფეხმავლო და 111 სამანქანო. 163 ხიდიდან რეაბილიტაცია ჩაუტარდა 104 ხიდს, ხოლო 67-ი მოეწყო ახლიდან. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული ხიდების მდგომარეობა საექსპლუატაციოდ გამომდგარია. მაგრამ რელიეფიდან და ჩქარი დინების მდინარეებიდან გამომდინარე წყალდიდობების დროს ხშირად ხდება მათი დაზიანება, რაც იწვევს სასწრაფო აღდგენითი სამუშაოების ჩატარებას.

მოწყობილია სასმელი წყლისა და ტექნიკური ინფრასტრუქტურა, რომელთა საერთო სიგრძე შეადგენს 795 კმ-ს. სასმელი წყლის მიწოდება ხდება მხოლოდ ქალაქის ტერიტორიაზე (10,000 მოქალაქე) რომლის მთლიანი რეაბილიტაცია დასრულდა 2014 წელს, ხოლო დანარჩენ ადმინისტრაციულ ერთეულში მიეწოდება ტექნიკური წყალი რომელიც რიგ შემთხვევაში საჭიროებს აღდგენას, გასაფილტრი სადგურების მოუწყობლობის გამო. პრობლემის მოგვარება გართულებულია სათავნაგებობების სიმრავლით, მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებობს 100-მდე სათავე-ნაგებობა.

მუნიციპალიტეტში მოწყობილია 12 კმ. სიგრძის კანალიზაციის სისტემა. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მხოლოდ ქ. ლანჩხუთის ტერიტორიაზე არის მოწყობილი საკანალიზაციო სისტემა რომელიც დაახლოებით ქალაქის 20 პროცენტს მოიცავს, არსებული ქსელი გასული საუკუნის ოთხმოციან წლებში მოეწყო რომლის ძირითადი ნაწილი საჭიროებს გეგმიურ რეაბილიტაციას. ასევე სრულად არის

ამორტიზირებული გამწმენდი ნაგებობა და ფეკალური მასები პირდაპირ ჩაედინება არსებულ მთისძირა საწრეტ არხში და ხდება მისი დაბინძურება.

მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ერთეულებში გარე განათება მოწყობილია 75%. სოფლის მხარდამჭერი პროგრამის ფარგლებში, ეტაპობრივად გვარდება დარჩენილი გარე განათების მოწყობა.

მთლიანად გაზიფიცირებულია ქალაქ ლანჩხუთი, შუხუთის და გვიმბალაურის ადმინისტრაციული ერთეული. ნაწილობრივ მაჩხვარეთის და სუფსა, ნიგოთის, აცანის, ჩიბათის, ლესის ნაწილობრივი და აკეთის, ასევე ღრმარელის ადმინისტრაციულ ერთეულებში. პროექტება აკეთის ღრმარელის და მამათის ადმინისტრაციული ერთეულების გაზიფიცირება.

ტურისტული და გასართობი ინფრასტრუქტურა. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არის გრიგოლეთის სანაპირო ზოლი, რომელიც დასასვენებელთან ერთად სამკურნალო ტურისტული რესურსიცაა. გრიგოლეთის ქვიშიანის პლიაჟები შეიცავს ფერომაგნიტურ და ტიტანომაგნიტურ მინერალებს, რომელიც ფორმირებულია მდინარე სუფსის ჩამონატანით. ამ უნიკალურ პლაჟებს აქვთ საუკეთესო სამკურნალო თვისებები. გრიგოლეთში გავრცელებულია რბილი სუბტროპიკული ჰავა. მის პოტენციალს აძლიერებს ზღვის სანაპირო ზოლზე გაშენებული ფიჭვნარი. შესაბამისად, ამ ტერიტორიაზე ფიტოციდების (ფიჭვის არომატი) დიდი რაოდენობაა. იგი კარგი სამკურნალო საშუალებაა ფილტვებით დაავადებულთათვის. ერთმანეთთანაა შერწყმული უნიკალური პლიაჟისა და ფიჭვნარის სამკურნალო თვისებები. საზღვაო ზოლში განვითარებულია ტურიზმი, თუმცა არსებული რესურსები პოტენციალის უფრო ეფექტიანად გამოყენებისა და მეტი ტურისტის დაინტერესების საშუალებას იძლევა.

მუნიციპალიტეტში არის 12 სკვერი, 1 პარკი და 1 ნაკრძალი. სკვერის ძირითადი ნაწილი გამწვანებულია, მაგრამ რიგ შემთხვევაში საჭირო არის მოხდეს დამატებითი გამწვანება ბუნებრივი ნარგავებით, რაც გააუმჯობესებს როგორც ეკოლოგიურ გარემოს, ასევე იერსახეს. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ასევე არსებობს მწერალ ეგნატე ნინოშვილის სახლ მუზეუმი, ტურიზმის ხელშეწყობის მიზნით 2016 წელს მუნიციპალიტეტმა განახორციელა სახლ მუზეუმთან მისასვლელი გზის რეაბილიტაციის პროექტი ასფალტო ბეტონის საფარის მოწყობა რომელიც დასრულებულია. ასევე მუნიციპალიტეტს გააჩნია პოტენციალი განავითაროს კოლხეთის ეროვნულ პარკში ეკოტურიზმი, ცენტრალური ხელისუფლების ხელშეწყობით. ჯიხეთის მონასტრის მისასვლელ გზაზე მოეწყოს ასფალტი-ბეტონის საფარი.

მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ ძირითად პრიორიტეტს წარმოადგენს ინფრასტრუქტურის მოწყობით ბიზნესის განვითარებისათვის მიმზიდველი გარემოს შექმნა და ინვესტიციების მოზიდვის მიმართულებით აქტიური მუშაობა. მათ შორის აქცენტის გაკეთება დაგეგმილია ტურისტულ ობიექტებამდე მისასვლელი და მათ გარშემო

ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე, რაც ადგილობრივ მოსახლეობას ხელს შეუწყოს უფრო მრავალფეროვანი სერვისები შესთავაზონ დამსვენებლებს.

2.4 ჯანდაცვა და სოციალური მდგომარეობა

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში სოციალური დახმარების მიმღები მოსახლეობის რაოდენობა ქალაქის მოსახლეობის 21,1%-ია, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება ქვეყნის საშუალო მაჩვენებელს - 12%-ს. ეს მონაცემი ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში ცვალებადი იყო, 2019 წელს შემცირდა 1,197 ადამიანით.

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში პენსიონერთა რაოდენობაა მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის 22,5%-ია. ეს მონაცემი ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში გაზრდილია 122 ერთეულით. სოციალური პაკეტის მიმღები შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა რაოდენობა შეადგენს 2,061-ს, ხოლო მარჩენალდაკარგულთა რაოდენობა - 173-ს.

ცენტრალური ხელისუფლება ახორციელებს სოციალური რეაბილიტაციისა და ბავშვზე ზრუნვის პროგრამას, რომლის ფარგლებშიც გაიცემა კვების ვაუჩერი. ასევე მოწყობილია ბავშვთა დღის ცენტრი. კრიზისულ მდგომარეობაში მყოფ ოჯახებზე გაიცემა ერთჯერადი დახმარებები, რაც რა თქმა უნდა, საჭიროებებს ვერ აკმაყოფილებს. აუცილებლობას წარმოადგენს შესწავლილ იქნას სოციალურად მოწყვლადი ჯგუფების ინდივიდუალური საჭიროებები.

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტი ახორციელებს პროგრამებს, რომლითაც ეხმარება მრავალშვილიან ოჯახებს, დევნილ ოჯახებს, გარდაცვლილი ომის მონაწილეთა ოჯახებს და სხვა. აღსანიშნავია, რომ ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი სოციალური პროგრამები მრავალფეროვანია და ყოველწლიურად მზარდია, რაც მეტწილად ავსებს ცენტრალური ხელისუფლების მიერ განხორციელებული სოციალური პროგრამების საჭიროებებს.

მუნიციპალიტეტის პოლიტიკა მიმართული იქნება სოციალური პრობლემების მქონე ოჯახების არა მხოლოდ ერთჯერად დახმარებებზე, არამედ მათთვის საჭირო მომსახურებაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის ხელშეწყობაზე, რასაც უფრო მეტად გრძელვადიანი ეფექტი აქვს.

2.5 განათლება, კულტურა და სპორტი

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში 25 ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულება/სკოლაა, მათ შორის ერთი კერძოა. მოსწავლეთა რაოდენობა 3,631-ია, ხოლო მასწავლებელთა

რაოდენობა შეადგენს 621 ადამიანს. ა(ა)იპ ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო ცენტრის დაქვემდებარებაში ფუნქციონირებს 21 ბაღი, სადაც ირიცხება 1,165 აღსაზრდელი და მუშაობს 432 თანამშრომელი. 2016-2019 წლებში ინფრასტრუქტურული სამუშაოები ჩატარდა 12 საბავშვო ბაღს და დაგეგმილია დამატებით არანაკლებ 4 ბაღის მშენებლობა/რეაბილიტაცია. დღეის მდგომარეობით, ყველა სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულება უზრუნველყოფილია შესაბამისი ინვენტარით, ყოველწლიურად ხდება მათი განახლება.

მუნიციპალიტეტში გვხვდება სამუსიკო და სამხატვრო სკოლები. აღნიშნული სკოლების ძირითადი მიზნები და ამოცანებია მოსწავლეებისთვის დაწყებითი სამუსიკო და სამხატვრო განათლების მიცემა, ეროვნული კულტურული მემკვიდრეობის, ქართული და მსოფლიო ხელოვნების ნიმუშების გაცნობა, შესწავლა, მათი მომზადება მუსიკალური და სამხატვრო განათლების მომდევნო საფეხურზე სწავლის გაგრძელებისთვის.

ა(ა)იპ ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის კულტურის დაწესებულებათა გაერთიანებაში ფუნქციონირებს ეგნატე ნინოშვილის სახელობის ლანჩხუთის სახალხო თეატრი და ანსამბლები, 17 ბიბლიოთეკა და ხუთი მუზეუმი.

ა(ა)იპ ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის სპორტული ცენტრი ახალგაზრდებს აძლევს საშუალებას დაინტერესდნენ და ჩაერთობ სპორტის 9 სახეობაში. მუნიციპალიტეტის სპორტულ ცენტრში ირიცხება 340 ბავშვი, რომლებსაც ემსახურება 27 მწვრთნელი და ოთხი საერთო ფიზიკური მომზადების სპეციალისტი.

მუნიციპალიტეტის ხელისუფლება განათლებისა და კულტურის ხელშეწყობით ცდილობს ადგილობრივი ტრადიციების შენარჩუნებას, მათი პოპულარიზაციის ხელშეწყობას და ახალგაზრდების ხელოვნებით დაინტერესების წახალისებას. ასევე, აქცენტი გაკეთდება ჯანსაღი ცხოვრების პოპულარიზაციის მიზნით სპორტული ინფრასტრუქტურის მოწესრიგებაზე.

2.6 გარემოს დაცვა

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის მდიდარია წყლის რესურსით. მუნიციპალიტეტში ძირითადად გავრცელებულია კოლხური ჭაობიანი მურყანის ტყეები ასევე გვხვდება წიფლნარ-რცხილნარი ტყეები. სახელმწიფო ტყის საერთო ფართობი შეადგენს 18461 ჰა. მუნიციპალიტეტის ფაუნა მრავალფეროვანია.

მუნიციპალიტეტში დამახასიათებელია შემდეგი ბუნებრივი საფრთხეები: ძლიერი ქარი, ძლიერი წვიმა, წყალდიდობა, მეწყერი და ეროზია. მეწყერული მოვლენები მწვავედ არის

გამოხატული აცანის, აკეთის, ნინოშვილის, ჩოჩხათისა და ნიგვზიანის ადმინისტრაციულ ერთეულებში სადაც ფართო მასშტაბებს აღწევს და მოიცავს თითქმის მთელი ადმინისტრაციული ერთეულის ტერიტორიას. ლესის, ჯურუყვეთის, მამათისა და მაჩხვარეთის ადმინისტრაციულ ერთეულებშიც გვხვდება მსგავსი პრობლემები, მაგრამ შედარებით მსუბუქი ფორმით.

მნიშვნელოვან პრობლემას წარმოადგენს მუნიციპალიტეტში კანალიზაციის ქსელისა და გამწმენდი ნაგებობების არ არსებობა. ქალაქ ლანჩხუთის მხოლოდ 20% არის დაფარული საკანალიზაციო ქსელით, რომელიც შემდეგ პირდაპირ ჩაედინება ღია არხში და არხის გავლით შავ ზღვაში. რაც შეეხება ადმინისტრაციულ ერთეულებს არც ერთ ადმინისტრაციულ ერთეულში არ არსებობს საკანალიზაციო სისტემა.

ნარჩენების მართვა და ოპერირებას მუნიციპალიტეტში ახორციელებს ააიპ „ლანჩხუთი სერვისი“. ლიცენზირებული ნაგავსაყრელის არ არსებობის გამო მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე შეკრებილი ნარჩენების გატანა ხდება სხვა მუნიციპალიტეტში.

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მდებარეობს კოლხეთის ეროვნული პარკის ნაწილი 9403.37 ჰა საიდანაც - 4248,94 ჰა მკაცრი დაცვის ზონაა, ხოლო 4681.77 ჰა ტრადიციული გამოყენების ზონა, სადაც შესაძლებელია ლიმიტირებული მოვება, თიბვა, თევზჭერა და საშემე მერქნის დამზადება.

2.7 მუნიციპალური სერვისები და მმართველობა

თვითმმართველობაში ხელმისაწვდომი სახელმწიფო სერვისების მიმწოდებელია იუსტიციის სამინისტროს მომსახურების სააგენტო, მაგისტრატი სასამართლო, პოლიცია, ნოტარიუსი, პრობაციის ეროვნული ბიურო, აღსრულების ეროვნული ბიურო.

ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოა საკრებულო, ხოლო აღმასრულებელი ორგანო - მუნიციპალიტეტის მერია.

ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში 2018 წელს შემოსავლები მიღებული იქნა 16796,4 ათასი ლარი, მ.შ გადასახადების სახით მიღებულია 2437,5 ათასი ლარი, გრანტის სახით 13337,2 ათასი ლარი, სხვა შემოსავლების სახით 1021,6 ათასი ლარი. 2019 წლის შემოსავლების პროგნოზი 18743,3 ათასი ლარს შეადგენს მ.შ. გადასახადების სახით 8280,8 ათასი ლარი, გრანტის სახით 9405,7 ათასი ლარი, სხვა შემოსავლები 1056,8 ათასი ლარი.

2020 წლის პროექტით გათვალისწინებულია 10142,7 ათასი ლარის მიღება მ.შ. გადასახადების სახით 8908,5 ათასი ლარი, 220,0 ათასი ლარი გრანტის სახით, სხვა შემოსავლები 1014,2 ათასი ლარი. 2021 წლის შემოსავლების პროგნოზით 10934,3 ათას ლარს შეადგენს მ.შ. შემოსავლების სახით 10684,3 ლარი, გადასახადები 9526,0 ათასი მიზნობრივი ტრანსფერი 240,0 ათასი ლარი, სხვა შემოსავლები 918,3 ათასი ლარი. 2022 წელს შემოსავლები 11329,3 ათას ლარს მ.შ. შემოსავლები 11149,3 ათასი ლარი, მ.შ. გადასახადები 9944,1 ათასი ლარი, მიზნობრივი ტრანსფერი 240,0 ათასი ლარი, სხვა შემოსავლები 965,2 ათასი ლარი. 2023 წლის შემოსავლების პროგნოზი 12020,8 ათას ლარი აქედან გადასახადები 11840,8 ათას ლარს, მიზნობრივი ტრანსფერი 240,0 ათასი ლარი, სხვა შემოსავლები 1015,0 ათასი ლარი.

3. SWOT ანალიზი

ძლიერი მხარეები	სუსტი მხარეები
- ზოგადი განათლების სფეროში განხორციელებული და ინფრასტრუქტურის განახლებისა და გაუმჯობესების მიმდინარე პროექტები; - საქართველოსა და საერთაშორისო მასშტაბით მიმდინარე სხვადასხვა ღონისძიებებსა თუ ტურნირებში აქტიური მონაწილეობა; - მუნიციპალიტეტის სიახლოვე შავ ზღვასთან და მასზე განთავსებულ საზღვაო პორტებთან; - ელექტროენერგიის მომარაგებით მოსახლეობის სრული უზრუნველყოფა; მუნიციპალიტეტის სრული დაფარვა მობილური სატელეფონო კავშირგაბმულობის სისტემით; - მესათბურეობის და მეფუტკრეობის განვითარებისათვის შესაბამისი ბუნებრივი პირობები; - ხელსაყრელი მდებარეობა საერთაშორისო მნიშვნელობის ობიექტებთან; (საავტომობილო და სარკინიგზო მაგისტრალები) - საერთაშორისო რეგიონული პროექტები და განახლებული საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურა; - მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის შეფასების ბაზის არსებობა; - ადგილობრივი ჯანდაცვისა და სოციალური პროგრამების სიმრავლე; - სოციალურად დაუცველთა თავშესაფრების არსებობა; - ოჯახის ექიმის მომსახურებით ყველა თემის უზრუნველყოფა;	- სკოლების გაუმართავი ინფრასტრუქტურა; - სკოლამდელ დაწესებულებებში სტანდარტთან ნაწილობრივ შეუსაბამო ინფრასტრუქტურა და საგანმანათლებლო რესურსების ნაკლებობა - დასახლებების იერსახის არადაამკმაყოფილებელი მდგომარეობა; - საზოგადოებრივი სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის არადაამკმაყოფილებელი მდგომარეობა, - მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მიწისქვეშა კომუნიკაციების (სასმელი წყლის, საკანალიზაციო და სანიაღვრე) გაუმართაობა, - მყარი ნარჩენების მართვის სისტემის არაეფექტურობა, - ბუნებრივი აირით მოსახლეობის უზრუნველყოფის დაბალი მაჩვენებელი - შედლუდული ხელმისაწვდომობა ინტერნეტზე. - საექსპორტო ბაზრებზე შეზღუდული წვდომა; - ინვესტიციების სიმცირე; - ტურისტული მომსახურების დაბალი დონე; - აგრარული გადამამუშავებელი საწარმოების სიმცირე - ფერმერების აგრარული ცოდნის დაბალი დონე - სოციალურად მოწყვლადი ჯგუფების ინდივიდუალური საჭიროებების განსაზღვრა. - ქარსაცავი ზოლის არარსებობა; - ნარჩენების სეპარაციის სისტემის არარსებობა;

შესაძლებლობები	საფრთხეები
- ადამიანური რესურსების პროფესიული გადამზადების ხელშეწყობა; - წყალმომარაგების და კანალიზაციის ქსელის მოძველებული ნაწილის რეაბილიტაცია და ახლის მშენებლობა, - მრავალდარგოვანი სოფლის მეურნეობის წარმოების პოტენციალი - მუნიციპალიტეტის საგზაო ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაცია, - ნარჩენების აღრიცხვის და დახარისხების მართვის სისტემის დანერგვა, - ბუნებრივი აირის მოწოდების სისტემის განვითარება, - ინტერნეტზე ხელმისაწვდომობის გაზრდის ხელშეწყობა. - სახელმწიფოსა და დონორების მიერ ბიზნესის სექტორის ხელშეწყობის პროგრამების ინიცირება; - ტურისტების მომსახურების ხარისხის ამაღლება; - მიწის საკადასტრო მონაცემების განახლება - მიწის ნაყოფიერების მართვის ეფექტური მექანიზმის შექმნა - მესათბურეობის ზონის სოფლებისათვის ხელმისაწვდომი გათბობის ენერგიით უზრუნველყოფის სტიმულირება - გადამამუშავებელი საწარმოების და ფერმერთა კოოპერირების პროცესების სტიმულირება - ფერმერთა უწყვეტი სწავლების სისტემის შექმნა - გამოუყენებელი/ნასვენნი ფართობების ჩართვა წარმოებაში. - პრევენციული ჯანდაცვის განვითარება; - მიზნობრივი სოციალური და ჯანდაცვის პროგრამების განვითარება. - გარემოს დაცვის სფეროს მიმართ საერთაშორისო დონორების მზარდი ინტერესი, გრანტების მოპოვების შესაძლებლობა ევროკავშირის ფინანსური მხარდაჭერით - სატყეო პოლიტიკის განხორციელება	- ბუნებრივი და სტიქიური მოვლენების გამო არსებული ინფრასტრუქტურის დაზიანების საფრთხე, - პროექტის ფინანსურ უზრუნველყოფაში დაბრკოლებების წარმოქმნა. - სამედიცინო მომსახურებასა და მედიკამენტებზე ფასების მატება; - ძლიერი ქარი - ძლიერი წვიმა - წყალდიდობა - მეწყერი - სანაპიროს წარეცხვა - მდინარეთა ნაპირების ეროზია

4. განხორციელების მექანიზმი

მიზანი 1:			მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDGs) კავშირი:				2,8,11,12.						
ამოცანა 1.2:			გაზრდილი ტურისტების რაოდენობა; გაუმჯობესებული მომსახურება და სერვისების გაზრდილი მრავალფეროვნება.										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.2			გაზრდილი ტურისტების რაოდენობა; გაუმჯობესებული მომსახურება და სერვისების გაზრდილი მრავალფეროვნება.		საბაზისო	სამიზნე		დადასტურების წყარო					
				წელი	2020	შუალედური		საბოლოო					
აქტივობა			აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულები ს ვადა	ბიუჯეტი [ლ]	დაფინანსების წყარო				
									მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი		სხვა		დევიტი
1.	შედეგის ინდიკატორი	1.2	შედეგის ინდიკატორი				03.2020-12.2020	700000	შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
2.	შედეგის ინდიკატორი	.1	შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
1	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			
	შედეგის ინდიკატორი		შედეგის ინდიკატორი						შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი			

განხორციელების მექანიზმი

[illegible]

განხორციელების მექანიზმი

4	შედეგები.			შედეგები		01.05.20 20						
1.	შედეგები	შედეგები		შედეგები		01.01.20 20	1,500	1,500				
2.	შედეგები	შედეგები		შედეგები		01.09.20 21						
5	შედეგები	შედეგები		შედეგები								
1.	შედეგები	შედეგები		შედეგები		01.01.20 20	1,500	1,500				
2.	შედეგები	შედეგები		შედეგები		01.12.20 21						
6	შედეგები	შედეგები		შედეგები								
1.	შედეგები	შედეგები		შედეგები		01.01.20 20	1,500	1,500				
2.	შედეგები	შედეგები		შედეგები		01.12.20 21						
7	შედეგები	შედეგები		შედეგები								
1.	შედეგები	შედეგები		შედეგები		01.01.20 20	1,500	1,500				
2.	შედეგები	შედეგები		შედეგები		01.09.20 21						
7	შედეგები	შედეგები		შედეგები								

განხორციელების მექანიზმი

1.	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით		ქვეყნის მთავრობის განცხადებით		ქვეყნის მთავრობის განცხადებით		01.01.2020	1,500	1,500				
2.	„ქვეყნის მთავრობის განცხადებით“		ქვეყნის მთავრობის განცხადებით				20						
8	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით						01.12.2021						
ამოცანა 1.1		ქვეყნის მთავრობის განცხადებით											
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი		გაზრდილი პროდუქტიულობა და მოსახლეობის შემოსავლები ამ საქმიანობიდან		საბაზისო	სამიზნე		დადასტურების წყარო						
					შუალედური	საბოლოო							
			წელი	2020	2022	2023							
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულებილი ვადა	ბიუჯეტი [ლ]	დაფინანსების წყარო					
								მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი		სხვა		დეფიციტი	
								ოდეოზა [ლ]	კოდი	ოდეოზა [ლ]	ორგანიზაცია		
1.	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით	შემცირებული მავნებლის პოპულაცია		ქვეყნის მთავრობის განცხადებით		01.06.2020	5,000	5,000					
1.	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით					20							
1						01.09.2021							
1.	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით		ქვეყნის მთავრობის განცხადებით		01.01.2020	2,500	2,500					
1.	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით					20							
2	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით					01.12.2021							
	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით												
	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით												
	ქვეყნის მთავრობის განცხადებით												

განხორციელების მექანიზმი

1.	შედეგები	შედეგები				01.01.20	15,000	15,000				
1.	შედეგები	შედეგები				20						
3	შედეგები,	შედეგები-შედეგები				01.12.20						
	შედეგები	შედეგები				21						
	შედეგები-შედეგები	შედეგები										
	შედეგები	შედეგები										

მიზანი 2:		შედეგები				მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDGs) კავშირი:				2,8,12			
ამოცანა 2.1		შედეგები											
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1		გაუმჯობესებულია ბიზნეს გარემო და გაზრდილია ბიზნეს სუბიექტების შესაძლებლობები		საბაზისო	სამიზნე		დადასტურების წყარო						
			წელი	2020	შუალედური	საბოლოო							
					2022	2023							
აქტივობა		აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულები ს ვადა	ბიუჯეტი [0]	დაფინანსების წყარო					
								მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი		სხვა		დეფიციტი	
								ოდენობა [0]	კოდი	ოდენობა [0]	ორგანიზაცია		
2.	შ(ე)შ „შედეგები	გაზრდილი დაფინანსებულ მეწარმეთა დინამიკა		შედეგები		01.01.2020 01.12.2021	25,000	25,000					
1.	შედეგები												
1	შედეგები												
	შედეგები												
	შედეგები												
	შედეგები												

განხორციელების მექანიზმი

	შედეგის ინდიკატორი												
ამოცანა 2.2		შედეგის ინდიკატორი											
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი	გაუმჯობესებული საინვესტიციო გარემო და გაზრდილი ინვესტირების შემთხვევები		საბაზისო	სამიზნე		დადასტურების წყარო							
				შუალედური	საბოლოო								
		წელი	2020	2022	2023								
აქტივობა	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულებილი ვადა	ბიუჯეტი [€]	დაფინანსების წყარო						
							მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტი		სხვა		დეფიციტი		
							ოდენობა [€]	კოდი	ოდენობა [€]	ორგანიზაცია			
2.2.1	შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი	01.01.2020-01.12.2021	3,000	3,000						
2.2.2	შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი	შედეგის ინდიკატორი	01.04.2021-01.09.2021	5,000	5,000						

სამუშაო ჯგუფმა დოკუმენტით გათვალისწინებული მიზნებისა და ამოცანების მისაღწევად დამატებით განსაზღვრა შემდეგი აქტივობების განხორციელების საჭიროება, რა მიმართულებითაც მუნიციპალიტეტი იმუშავებს დამატებითი ფონდების მოძიებაზე:

ამოცანა 1.2

- მოსახლეობის გადამზადება შესაბამისი სერვისების ეფექტიან მიწოდებაში (ჯომარდობა, ხელნაკეთი ნივთებისა და სხვა ადგილობრივი პროდუქტების წარმოების ხელშეწყობა და სხვა);
- სავაჭრო დახლების მოწყობა;
- საპიკნიკე და საკემპინგე ადგილების მოწყობა.
- გრიგოლეთის სანაპირო ზოლის გაშენება-მოწესრიგება;
- გრიგოლეთის სანაპირო ზოლამდე მისასვლელი გზის მშენებლობა;
- ს. გრიგოლეთში საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება;
- სანაპირო ზოლის გამწმენდი ტექნიკის შეძენა, სანაპირო ზოლის დასუფთავების მიზნით;
- საზოგადოებრივი საპირფარეშოების მოწყობა;
- ლანჩუთის მუნიციპალიტეტიდან კოლხეთის ეროვნული პარკის დაცული ტერიტორიის შესასვლელის მოწყობა (ვიზიტორთა ცენტრისა და
- მისასვლელი ინფრასტრუქტურის მშენებლობა).

მიზანი #1 და მიზანი #2 დამატებით აერთიანებს ისეთ აქტივობებს, როგორიცაა:

- საგზაო, წყლის და საკანალიზაციო ინფრასტრუქტურის განვითარება;
- საინვესტიციო პროექტების მომზადება და ინვესტორების მოძიება;
- მიწის საკადასტრო მონაცემების განახლება კატეგორიზაცია
- პოტენციალის მქონე აგრარული დარგების სრული ინფრასტრუქტურის ჩამოყალიბების ხელშეწყობა,
- მექანიზაციის არსებული ბაზის გაძლიერება
- ფერმერთა ცოდნის დონის სისტემატური ამაღლება
- ნიადაგის ნაყოფიერების მენეჯმენტის სისტემის შექმნა
- მიწის ნაყოფიერების მართვის ეფექტური მექანიზმის შექმნა.

მუნიციპალიტეტის ხელისუფლება დოკუმენტით წარმოდგენილი გეგმებისა და ხედვების განხორციელებისას გაითვალისწინებს შემდეგ პრინციპებს:

გამართული კოორდინაცია სხვადასხვა მხარეებთან - პოლიტიკის დოკუმენტის განხორციელების შედეგიანობა მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ყველა საჯარო უწყების ეფექტურ კოორდინაციაზე. განსაკუთრებული როლი უჭირავს ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის კოორდინაციას ცენტრალურ ხელისუფლებასთან. იმისთვის რომ ადგილობრივ დონეზე განხორციელებული პროექტები იყოს ხარჯეფექტიანი მართველობის ორ დონეზე დაგეგმილი ღონისძიებები ერთმანეთს უნდა ავსებდეს, არ ხდებოდეს აქტივობების გამეორება და იყოს მჭიდრო კომუნიკაცია ორივე მხარეს შორის. შესაბამისად, ადგილობრივი ხელისუფლების მხრიდან მოხდება ცენტრალური ხელისუფლების გეგმებისა და ხედვების გათვალისწინება ადგილობრივი პოლიტიკის დაგეგმვისას, მჭიდრო იქნება ცენტრალურ სახელისუფლებო უწყებებთან კოორდინაცია.

პარტნიორობა - პოლიტიკის დოკუმენტით გათვალისწინებული შედეგების ეფექტურად მიღწევისთვის აუცილებელ პირობას წარმოადგენს პარტნიორობა სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეებთან. პარტნიორობა გათვალისწინებული არის როგორც დოკუმენტის შემუშავების ეტაპზე, ისე მისი განხორციელების ეტაპზე. თითოეულ მხარეს, ეს იქნება თავად ადგილობრივი ხელისუფლება, არასამთავრობო ორგანიზაციები, ბიზნეს სექტორი თუ სხვა, აქვს საკუთარი როლი და პასუხისმგებლობა ერთიანი მიზნებისა და ამოცანების მიღწევაში. შესაბამისად, პარტნიორობის პრინციპი იქნება ერთ-ერთი ფუძე დოკუმენტში წარმოდგენილი მიზნებისა და ამოცანების მიღწევისთვის აქტივობების დაგეგმვისა და განხორციელებისას.

კანონიერების პრინციპი - ფინანსური სახსრების ხარჯვა მოხდება ეროვნული კანონმდებლობის შესაბამისად. ფუნქციები მართველობის სხვადასხვა დონეზე მკაფიოდ იქნება გამიჯნული და გადანაწილებული. ფინანსური პასუხისმგებლობა დაეკისრება აქტივობის დამფინანსებელ ორგანიზაციას.

5. მონიტორინგი და შეფასება

განვითარების დოკუმენტით გათვალისწინებული მიზნებისა და ამოცანების მიღწევისკენ სვლის შესაფასებლად პოლიტიკის დაგეგმვის ეტაპზე მნიშვნელოვანია მონიტორინგისა და შეფასების კომპონენტის გათვალისწინება. გეგმის მონიტორინგი განხორციელდება სისტემატურად, რაც გულისხმობს მონიტორინგის და შეფასების გეგმის მიხედვით გაწერილი საქმიანობების განხორციელებას, აქტივობების და პროექტების შესრულების მეთვალყურეობას დროულად ხარვეზების, შეფერხებისა თუ წარმატების შემთხვევების გამოვლენის მიზნით.

მონიტორინგის მონაცემების რეგულარული გაანალიზება ადგილობრივ ხელისუფლებას შესაძლებლობას მისცემს საჭიროების შემთხვევაში შეიტანოს შესაბამისი პროგრამული ცვლილებები სამოქმედო გეგმის საერთო განხორციელებისა და მიზნის მიღწევის პროცესის ეფექტიანობის გასაუმჯობესებლად, საჭიროების შემთხვევაში.

მონიტორინგის ანგარიშები მომზადდება შემდეგი პრინციპებისა და ტექნიკური სტანდარტების დაცვით:

დროულობა - ანგარიშები მომზადდება დროულად, პერიოდის შერჩევა მოხდება საბიუჯეტო პროცესისა და კალენდრის გათვალისწინებით.

ფოკუსირებული - ანგარიშებში წარმოდგენილი იქნება ყველაზე მნიშვნელოვანი ინფორმაცია, მაგალითად, კონკრეტულ პრიორიტეტებსა და აქტივობებთან დაკავშირებული მიღწევები, შესაბამისი ინდიკატორებითა და მაჩვენებლებით.

მკითხველზე ორიენტირებული - ინფორმაცია წარმოდგენილი იქნება მომხმარებლისთვის გასაგებ და ადვილად აღქმადი ინსტრუმენტებით, დოკუმენტი იქნება მარტივად კითხვადი და აღსაქმელი.

რელევანტური - ანგარიშება მოხდება მხოლოდ რელევანტურ და სტრატეგიულად მნიშვნელოვან საკითხებთან დაკავშირებით. დოკუმენტისთვის არარელევანტური იქნება ყოველდღიური ადმინისტრაციული ხასიათის ინფორმაციისა და აქტივობების შესახებ დეტალების აღწერა/წარმოდგენა, რაც არ სძენს დოკუმენტს დამატებით ღირებულებას, და ნაკლებად საინტერესოა საზოგადოებისათვის.

მონიტორინგისა და შეფასების ნაწილში ადგილობრივი ხელისუფლება მიესალმება საზოგადოების ორგანიზაციების, მოქალაქეებისა და ბიზნეს სექტორის ჩართულობას, რაც მეტად ეფექტიანს გახდის ამ პროცესს.

6. დანართი

ცხრილი. მუნიციპალიტეტში წარმოებული კულტურები, ფართობი, წარმოებისა და მოსავლიანობის მაჩვენებელი

N	კულტურის დასახელება	ფართობი (ჰა)	წარმოება (ტონა)	საშუალო მოსავლიანობა (ტონა/ჰა)
1	კივი	30	107.5	3.58
2	ხურმა/კარალიონი	31	181	5.84
3	დაფნა	80	416	5.2
4	მანდარინი	378	2067	5.47
5	ლიმონი	15	60,3	4,02
6	ჩაი	535	30	0,06
7	თხილი	2400	2419	1,01
8	სიმინდი	1780	4272	2,4